

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

1/

GRECO GROUP OF STATES AGAINST CORRUPTION

ΟΜΑΔΑ ΚΡΑΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

CONSEIL DE L'EUROPE

Εμπιστευτικό

GRECO-AdHocRep(2021) 1

Υιοθετήθηκε: 3^η Δεκεμβρίου 2021

Δεύτερη Έκθεση Παρακολούθησης της Έκθεσης AD HOC για την Ελλάδα

(Κανόνας 34)

Υιοθετήθηκε από την GRECO κατά την 89^η συνεδρίαση της ολομέλειας

(Στρασβούργο 29 Νοεμβρίου - 3 Δεκεμβρίου 2021)

Γραμματεία GRECO
Συμβούλιο της Ευρώπης
www.coe.int/greco

F – 67075 Στρασβούργο Cedex
Τηλ : + 33 3 88 41 20 00
Φαξ : + 33 3 88 41 39 55

Γενική Διεύθυνση Ι Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Κράτους Δικαίου
Διεύθυνση Κοινωνίας της Πληροφορίας και Δράσης κατά του Εγκλήματος

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

2/

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Τον Ιούνιο 2019, η Ελλάδα τροποποίησε τον Ποινικό κώδικα (ΠΚ) και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ), μεταξύ άλλων, υποβαθμίζοντας το ποινικό αδίκημα της δωροδοκίας δημοσίων λειτουργών από «κακούργημα» σε «πλημμέλημα» και κατά συνέπεια, μετριάζοντας έτσι τις κυρώσεις για τα εν λόγω αδικήματα. Κατά συνέπεια, η GRECO ζήτησε διευκρινίσεις από τις Ελληνικές αρχές καθώς αυτές οι κινήσεις πιθανώς να έχουν αρνητικό αποτέλεσμα στην ικανότητα της Ελλάδας να καταπολεμήσει αποτελεσματικά την διαφθορά καθώς και όσον αφορά στην συμμόρφωση της χώρας με την Σύμβαση Ποινικού Δικαίου για την Διαφθορά (ETS 173) και το Πρόσθετο Πρωτόκολλο (ETS 191), στο οποίο η Ελλάδα είναι συμβαλλόμενο μέρος .
2. Την 21^η Ιουνίου 2019, η GRECO αποφάσισε να εφαρμόσει τον Κανόνα 34 Εσωτερικού Κανονισμού της σχετικά με την Ελλάδα. Ο εν λόγω Κανόνας προβλέπει την διαδικασία ad hoc η οποία μπορεί να τεθεί σε εφαρμογή σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως όταν η GRECO λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με θεσμικές μεταρρυθμίσεις, νομοθετικές πρωτοβουλίες ή διαδικαστικές αλλαγές που μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τις σοβαρές παραβιάσεις των προτύπων καταπολέμησης της διαφθοράς του Συμβουλίου της Ευρώπης.
3. Την 6^η Δεκεμβρίου 2019 η GRECO υιοθέτησε την Έκθεση ad hoc για την Ελλάδα (GRECO – AdHoc Rep) (2019) 2) η οποία περιλαμβάνει τέσσερις συστάσεις. Η Έκθεση αυτή δημοσιεύθηκε την 18^η Δεκεμβρίου 2019. Την 29^η Οκτωβρίου 2020 η GRECO υιοθέτησε την Έκθεση Παρακολούθησης, η οποία δημοσιεύθηκε την 27^η Νοεμβρίου 2020. Η GRECO σημείωσε ότι μία επιτροπή ειδικών έχει συσταθεί για να διαχειριστεί τις συστάσεις αλλά καμία σύσταση δεν έχει εφαρμοστεί. Καινούριες πληροφορίες υποβλήθηκαν από τις Ελληνικές αρχές την 18^η Οκτωβρίου και 15 Νοεμβρίου 2021.
4. Η GRECO όρισε ως εισηγητές την κα ΑΛΕΞΙΑ ΚΑΛΗΣΠΕΡΑ, Σύμβουλο Α' της Νομικής Υπηρεσίας Δημοκρατίας Κύπρου και τον κο ERNST GNAEGI Επικεφαλής του Τμήματος Διεθνούς Ποινικού Δικαίου του Ομοσπονδιακού Γραφείου Δικαιοσύνης (Ελβετία). Αρωγός τους υπήρξε η Γραμματεία της GRECO, στην σύνταξη της παρούσας δεύτερης Έκθεσης Παρακολούθησης.

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

3/

II ΓΕΝΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Η υποβάθμιση τον Ιούνιο 2019 του ποινικού αδικήματος της δωροδοκίας δημοσίων λειτουργών από «κακούργημα» σε «πλημμέλημα» οδήγησε στην άσκηση έντονης κριτικής στην Ελλάδα καθώς και από την διεθνή κοινότητα. Η GRECO εξέφρασε την ανησυχία της τον Ιούνιο 2019 σχετικά με τις νομοθετικές αλλαγές. Επίσης, η Ομάδα Εργασίας του ΟΟΣΑ για την δωροδοκία (WGB) εξέφρασε την ανησυχία της σχετικά με την μεταρρύθμιση και οι δύο Οργανισμοί συμφώνησαν να εφαρμόσουν κοινή διαδικασία με βάση τις γραπτές πληροφορίες και την κοινή επίσκεψη επί τόπου στην Ελλάδα τον Οκτώβριο 2019 – για να αξιολογήσουν τις τροποποιηθείσες διατάξεις καταπολέμησης διαφθοράς σχετικά με τον αντίστοιχο οργανισμό. (για λεπτομέρειες της διαδικασίας βλέπε την Έκθεση Adhoc). Ωστόσο, η GRECO υιοθέτησε την δική της Έκθεση Παρακολούθησης, στον συγκεκριμένο τομέα αρμοδιότητάς της.
6. Ο αρχικός και κύριος λόγος για τον οποίο η GRECO εφάρμοσε την τρέχουσα διαδικασία ad hoc βάσει του Κανόνα 34 επί του παρόντος ήταν η τροποποίηση του άρθρου 236 του Ποινικού Κώδικα, υποβαθμίζοντας έτσι το αδίκημα της ενεργητικής δωροδοκίας δημοσίων λειτουργών από κακούργημα σε πλημμέλημα και την ίδια στιγμή να μειώσει τις κυρώσεις για το αδίκημα αυτό. Ωστόσο, έπειτα από δριμύτατη κριτική, και έπειτα από την επίσκεψη επί τόπου από την GRECO και την WGB ο νόμος (άρθρο 236 Ποινικός Κώδικας) τροποποιήθηκε εκ νέου (Νοέμβριος 2019). Ως αποτέλεσμα, το αδίκημα αυτό έγινε εκ νέου κακούργημα προβλέποντας για 5 έως 8 έτη φυλάκισης . Η GRECO χαιρέτισε την τροποποίηση αυτή, η οποία τέθηκε σε ισχύ την 18^η Νοεμβρίου 2019.
7. Αντιθέτως, σχετικά με τα αδικήματα υπό άρθρο 236.2 ΠΚ που διαπράχθηκαν πριν την ημερομηνία αυτή και για τα οποία δεν είχε εκδοθεί απόφαση ή η ποινή δεν είχε εκτελεστεί, εντούτοις θα θεωρούνται πλημμελήματα, σχετικά με τα οποία οι πιο επιεικείς κυρώσεις θα εφαρμόζονται. Αυτό ήταν – και είναι – αναπόφευκτο αποτέλεσμα της αρχής lex mitior principle (ο πιο επιεικής νόμος εφαρμόζεται) η οποία είναι η βασική αρχή του Ελληνικού ποινικού δικαίου που κατοχυρώθηκε στο άρθρο 2 του ΠΚ, άρθρο 7 παράγραφος 1 του Ελληνικού

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

4/

Συντάγματος και άρθρο 49 παράγραφος 1 του Καταστατικού Χάρτη Θεμελιωδών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η GRECO κατανοεί ότι το ίδιο συμβαίνει επίσης σε άλλες δικαιοδοσίες αλλά το θεώρησε λυπηρό από την άποψη αποτελεσματικού αγώνα εναντίον της διαφθοράς. Επιπλέον, ορισμένα άλλα θέματα εξακολουθούν να προβληματίζουν την GRECO.

8. Για λόγους σύγκρισης, παρατίθεται εδώ το άρθρο 236 ΠΚ όπως ίσχυε πριν τις τροποποιήσεις τον Ιούνιο 2019, έπειτα από τις τροποποιήσεις τον Ιούνιο 2019 και έπειτα από τις τροποποιήσεις τον Νοέμβριο 2019 :

Άρθρο 236 ΠΚ πριν τις τροποποιήσεις Ιουνίου 2019

1. Όποιος προσφέρει, υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, αδικαιολόγητα ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης για τον εαυτό του ή για τρίτο, για πράξη ή παράλειψη του υπαλλήλου σε σχέση με την άσκηση των καθηκόντων του, μελλοντική ή ήδη τελειωμένη τιμωρείται με φυλάκιση **τουλάχιστον ενός έτους, καθώς και χρηματική ποινή από 5.000 έως 50.000 ευρώ.**

2. Εάν η προαναφερθείσα πράξη ή παράλειψη αντιβαίνει τα καθήκοντα του υπαλλήλου, ο δράστης τιμωρείται με έως και **δέκα χρόνια κάθειρξη και πρόστιμο από 15.000 έως 150.000 ευρώ.**

3. Ο διευθυντής επιχείρησης ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο επιφορτισμένο με τη λήψη αποφάσεων ή τον έλεγχο μίας επιχείρησης, τιμωρείται με φυλάκιση, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα βάσει άλλης ποινικής διάταξης, αν αυτός από αμέλεια απέτυχε να αποτρέψει πρόσωπο της αρμοδιότητάς του ή υποκείμενο στον έλεγχό του από τη διάπραξη οποιασδήποτε πράξης των προηγούμενων παραγράφων, προς όφελος της επιχείρησης.

Άρθρο 236 ΠΚ μετά τις τροποποιήσεις του Ιουνίου 2019

1. Όποιος προσφέρει, υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, αδικαιολόγητα ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης για τον εαυτό του ή για τρίτο,

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

5/

για πράξη ή παράλειψη μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντά του, τιμωρείται **με φυλάκιση έως τρία έτη, (πλημμέλημα) ή χρηματική ποινή.**

2. Εάν η προαναφερθείσα πράξη ή παράλειψη αντιβαίνει τα καθήκοντα του υπαλλήλου, ο δράστης τιμωρείται με έως και τρία **χρόνια φυλάκιση (πλημμέλημα) και χρηματική ποινή .**

3. Ο διευθυντής επιχείρησης ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο επιφορτισμένο με τη λήψη αποφάσεων ή τον έλεγχο μίας επιχείρησης, τιμωρείται με φυλάκιση έως δύο έτη, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα βάσει άλλης ποινικής διάταξης, αν αυτός από αμέλεια απέτυχε να αποτρέψει πρόσωπο της αρμοδιότητάς του ή υποκείμενο στον έλεγχό του από τη διάπραξη οποιασδήποτε πράξης των προηγούμενων παραγράφων, προς όφελος της επιχείρησης.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 θα εφαρμόζονται επίσης όταν οι ενέργειες διαπράττονται σχετικά με : (α) λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους οποιασδήποτε συμβατικής σχέσης οργάνου ή οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει την έδρα του στην Ελλάδα και οποιουδήποτε δημόσιου διεθνούς ή υπερεθνικού οργανισμού ή φορέα στον οποίο η Ελλάδα είναι μέλος και προς οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε αποσπασμένο ή όχι, που εκτελεί καθήκοντα που αντιστοιχούν σε εκείνα που εκτελέστηκαν από λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους ή (β) οποιοδήποτε πρόσωπο που ασκεί δημόσιο λειτούργημα ή υπηρεσία για ξένη χώρα . Στις περιπτώσεις αυτές οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι θα εφαρμόζονται επίσης όταν η πράξη τελείται στο εξωτερικό από ημεδαπό ακόμα και αν δεν είναι αξιόποινη υπό τους νόμους της χώρας που διαπράχθηκε .

Άρθρο 236 ΠΚ μετά τις τροποποιήσεις Νοεμβρίου 2019

1. Όποιος προσφέρει, υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, αδικαιολόγητα ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης για τον εαυτό του ή για τρίτο, για πράξη ή παράλειψη μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντά του, τιμωρείται **με φυλάκιση έως τρία έτη, (πλημμέλημα) ή χρηματική ποινή.**

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw**6/**

2. Εάν η προαναφερθείσα πράξη ή παράλειψη αντιβαίνει τα καθήκοντα του υπαλλήλου, ο δράστης τιμωρείται **με πέντε έως οκτώ χρόνια κάθειρξη (κακούργημα) και χρηματική ποινή.**

3. Ο διευθυντής επιχείρησης ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο επιφορτισμένο με τη λήψη αποφάσεων ή τον έλεγχο μίας επιχείρησης, τιμωρείται με φυλάκιση, **έως δύο έτη ή χρηματική ποινή** αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα εάν αυτός / αυτή με παραβίαση συγκεκριμένου καθήκοντος επιμέλειας, **απέτυχε να αποτρέψει από αμέλεια** πρόσωπο της αρμοδιότητάς του ή υποκείμενο στον έλεγχό του από τη διάπραξη οποιασδήποτε πράξης των προηγούμενων παραγράφων, προς όφελος της επιχείρησης.

4. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2 και 3 θα εφαρμόζονται επίσης όταν οι ενέργειες διαπράττονται σχετικά με : (α) λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους οποιασδήποτε συμβατικής σχέσης οργάνου ή οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει την έδρα του στην Ελλάδα και κάθε δημόσιου διεθνούς ή υπερεθνικού οργανισμού στον οποίο η Ελλάδα είναι μέλος και προς οποιοδήποτε πρόσωπο, είτε αποσπασμένο ή όχι, που εκτελεί καθήκοντα που αντιστοιχούν σε εκείνα που εκτελέστηκαν από λειτουργούς ή άλλους υπαλλήλους ή (β) οποιοδήποτε πρόσωπο που ασκεί δημόσιο λειτούργημα ή υπηρεσία για ξένη χώρα . Στις περιπτώσεις αυτές οι ελληνικοί ποινικοί νόμοι θα εφαρμόζονται επίσης όταν η πράξη εκτελείται στην αλλοδαπή από ημεδαπό ακόμα και αν είναι αξιόποινη υπό τους νόμους της χώρας που διαπράχθηκε **και για την δίωξη του πλημμελήματος της παρ 1 δεν απαιτείται η κατά το άρθρο 6 παράγραφος 3 έγκληση ή αίτηση.**

9. Ενώ η GRECO στην Ειδική Έκθεση AdHoc ικανοποιήθηκε ως προς το ότι το άρθρο 236.2 ΠΚ επαναπροσδιορίστηκε ως κακούργημα, επίσης σημείωσε ότι το άρθρο 236.1 παραμένει αποδυναμωμένο : μεταφέρει το μήνυμα ότι το αδίκημα αυτό θεωρείται λιγότερο σοβαρό έπειτα από την αλλαγή. Η GRECO υπενθύμισε τις προθέσεις στις οποίες βασίζεται η Σύμβαση Ποινικού Δικαίου σύμφωνα με την οποία ή διαφθορά μπορεί να αποτελεί οικονομικό αδίκημα ενίοτε

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

7/

- σημαντικής αξίας, και όχι μόνο, μπορεί να απειλεί επίσης το κράτος δικαίου, την σταθερότητα των δημοκρατικών θεσμών και τα ηθικά θεμέλια της κοινωνίας, να υπονομεύσει την χρηστή διακυβέρνηση, ασφάλεια, υγεία, νομιμότητα, δικαιοσύνη και ίση αντιμετώπιση (για λεπτομέρειες, βλέπε την Έκθεση AD HOC, (Ad Hoc Report) παράγραφος 24 25).
10. Η GRECO επίσης επισήμανε με ανησυχία ότι το γενικό χαρακτηριστικό της τροποποιηθείσας ποινικής νομοθεσίας περιέχεται στο άρθρο 48 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ) επιτρέποντας στον εισαγγελέα να απέχει από την δίωξη σχετικά με πλημμελήματα τιμωρητέα με έως 3 χρόνια φυλάκιση, με ή χωρίς χρηματική ποινή με την συγκατάθεση πρωτοδίκη διορισμένου από δικαστήριο με την προϋπόθεση ότι αυτός στον οποίο αποδίδεται η πράξη συγκατατίθεται σε εναλλακτικά μέτρα (για λεπτομέρειες βλέπε την Ειδική Έκθεση Ad Hoc, παράγραφος 26).
11. Περαιτέρω, η GRECO υπογράμμισε ότι το άρθρο 235.5 ΠΚ, όπως τροποποιήθηκε δεν αναφέρεται σε παθητική δωροδοκία δημοσίων λειτουργών ξένης χώρας (ενώ αυτό ίσχυε στον προηγούμενο νόμο), ενώ η ενεργητική πλευρά του εν λόγω αδικήματος σαφώς αναφέρεται στο άρθρο 236.4 β ΠΚ. Η GRECO κατέληξε ότι το τροποποιημένο κείμενο δεν ήταν πλήρως σύμφωνο με το άρθρο 5 της Σύμβασης Ποινικού Δικαίου. Επιπλέον η GRECO σημείωσε ότι το τροποποιημένο άρθρο 237.4γ ΠΚ ενώ αφενός καλύπτει τα αδικήματα ενεργητικής δωροδοκίας δικαστών, ενόρκων και διαιτητών άλλων χωρών, αφετέρου η παθητική πτυχή αυτών των αδικημάτων δεν φαίνεται να καλύπτεται από την τροποποιημένη διάταξη σε αντίθεση με τον προηγούμενο νόμο. Έκρινε επίσης ότι οι ίδιες ατέλειες είχαν σημειωθεί σχετικά με παθητική δωροδοκία των μελών αλλοδαπών κοινοβουλευτικών συνελεύσεων (άρθρο 6 της Σύμβασης Ποινικού Δικαίου) (για λεπτομέρειες βλέπε την Έκθεση Ad Hoc, παράγραφος 30).
12. Η GRECO επίσης τόνισε ότι το άρθρο 263^A ΠΚ εκ νέου εισάγει το σύστημα ειδικής υπεράσπισης έμπρακτης μετάνοιας σε περιστάσεις ενεργητικής δωροδοκίας όπου ο υπαίτιος θα παραμείνει χωρίς τιμωρία εάν αυτός / αυτή

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw**8/**

αναφέρει την πράξη πριν εξεταστεί ως ύποπτος. Η GRECO υπενθύμισε την άποψή της ότι τα εν λόγω συστήματα μπορεί να είναι αντικείμενο κατάχρησης σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και ζήτησε την σχετική προσοχή και παρακολούθηση από την άποψη αυτή (για λεπτομέρειες, βλέπε την Έκθεση Ad Hoc (παράγραφοι 33 και 34).

13. Λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα η GRECO απηύθυνε τέσσερις συστάσεις προς την Ελλάδα.
14. Τη 29^η Οκτωβρίου 2020 η GRECO υιοθέτησε την Έκθεση Παρακολούθησης της Έκθεσης Ad Hoc για την Ελλάδα (Κανόνας 34) (Greco-AdHoc Rep (2020) 1). Ενώ επεσήμανε ότι καμία από τις συστάσεις δεν έχει εφαρμοστεί ικανοποιητικά, καλωσόρισε την καθιέρωση μίας «Συντακτικής Επιτροπής», με αντικειμενικό σκοπό την διαχείριση των συστάσεων. Η GRECO προσκάλεσε τις αρχές να υποβάλλουν αναφορά για μέτρα που έχουν ληφθεί για την εφαρμογή των προαναφερόμενων συστάσεων έως την 31^η Οκτωβρίου 2021. Αυτές οι πληροφορίες ελήφθησαν την 18^η Οκτωβρίου 2021.

III ΑΝΑΛΥΣΗ

15. Υπενθυμίζεται ότι η GRECO απηύθυνε τέσσερις συστάσεις προς την Ελλάδα στην Έκθεση Ad Hoc. Καμία από αυτές δεν εφαρμόστηκε ικανοποιητικά στην Έκθεση Παρακολούθησης. Η ανάλυση παρακάτω εστιάζει στην εφαρμογή αυτών των συστάσεων από τις Ελληνικές Αρχές.
16. Οι Ελληνικές αρχές τώρα αναφέρουν ότι νέος νόμος (4855/2021) που τροποποιεί αρκετές διατάξεις του ΠΚ και ΚΠΔ υιοθετήθηκε από το Κοινοβούλιο την 11^η Νοεμβρίου 2021. Τέθηκε σε ισχύ την 12^η Νοεμβρίου 2021 όταν δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης (215/12 Νοεμβρίου 2021). Ο τροποποιημένος νόμος διαχειρίζεται και τις τέσσερις συστάσεις παρακάτω.

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

9/

Συστάσεις i & ii

17. Η GRECO εισηγήθηκε την αναθεώρηση του άρθρου 236.1 του ΠΚ με σκοπό να εισάγει επιβαρυντικές περιστάσεις προκειμένου το αδίκημα αυτό να θεωρείται κακούργημα και / ή την αύξηση των κυρώσεων αναλόγως (Σύσταση i)
18. Η GRECO εισηγήθηκε τον αυστηρό περιορισμό του αντικειμένου αδικημάτων διαφθοράς για τα οποία μπορεί ο εισαγγελέας να απέχει από την δίωξη σύμφωνα με άρθρο 48 του ΚΠΔ, διασφαλίζοντας ότι το άρθρο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί μόνον σε εξαιρετικές, περιπτώσεις ελάσσονος σημασίας αδικημάτων διαφθοράς (Σύσταση ii)
19. Οι Ελληνικές αρχές αναφέρουν ότι σύμφωνα με τον τροποποιημένο νόμο το άρθρο 236.1 τώρα αναφέρει : «Όποιος προσφέρει, υπόσχεται ή παρέχει σε υπάλληλο, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, αδικαιολόγητα ωφελήματα οποιασδήποτε φύσης για τον εαυτό του ή για τρίτο, για πράξη ή παράλειψη μελλοντική ή ήδη τελειωμένη, που ανάγεται στα καθήκοντά του, τιμωρείται με φυλάκιση».
20. Οι Αρχές εξήγησαν ότι ο όρος «φυλάκιση» αφορά εύρος μεταξύ δέκα ημερών έως 5 έτη. Το αδίκημα παραμένει πλημμέλημα αλλά εάν το δικαστήριο επιβάλλει φυλάκιση από 3-5 έτη πρόκειται να εκτιθεί σε φυλακή. Έπειτα από την τροποποίηση αυτή η δυνατότητα του εισαγγελέα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 48 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ), να απέχει από την δίωξη όσον αφορά θέματα διαφθοράς, δεν θα αποτελεί ζήτημα πια αφού το άρθρο 48 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (ΚΠΔ) παρέχει την δυνατότητα μόνον για πλημμελήματα τα οποία είναι τιμωρητέα από το νόμο με φυλάκιση έως τρία έτη.
21. Η GRECO λαμβάνει υπόψη τις πληροφορίες που παρέχονται και χαιρετίζει τις τροποποιήσεις στο άρθρο 236.1 ΠΚ σύμφωνα με τις οποίες το αδίκημα θα πρέπει να οδηγεί μόνον σε φυλάκιση. Σύμφωνα με τις αρχές αυτό αφορά φυλάκιση έως 5 έτη η οποία είναι σημαντική αύξηση των κυρώσεων όπως συγκρίνονται με τον προηγούμενο νόμο (τρία έτη το μέγιστο). Αν και το αδίκημα παραμένει πλημμέλημα η GRECO αποδέχεται ότι η εν λόγω

22. Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw**10/**

τροποποίηση ικανοποιεί τους προβληματισμούς της πρότασης i. Επίσης σημειώνει ότι η τροποποίηση του άρθρου 236.1 ΠΚ αποκλείει την χρήση του άρθρου 48 ΚΠΔ σχετικά με αδικήματα υπό άρθρο 236.1 και 2, που οδεύει προς την κατεύθυνση της σύστασης ii.

22. Η GRECO συμπεραίνει ότι οι συστάσεις i και ii έχουν αντιμετωπιστεί με ικανοποιητικό τρόπο.

Σύσταση iii

23. Η GRECO εισηγήθηκε να διασφαλιστεί ότι η παθητική δωροδοκία αλλοδαπών δημοσίων λειτουργών, συμπεριλαμβανομένων δικαστών, μελών κοινοβουλευτικών συνελεύσεων, ενόρκων και διαιτητών θα αποτελεί ποινικό αδίκημα σε συμφωνία με τα άρθρα 5 και 6 της Σύμβασης Ποινικού Δικαίου για την διαφθορά και το πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής.

24. Οι αρχές αναφέρουν ότι οι τροποποιήσεις έχουν γίνει στο άρθρο 235 (παθητική δωροδοκία δημόσιου λειτουργού) παράγραφος 5 ΠΚ προσθέτοντας μία πρόταση που αναφέρει : «Οι παράγραφοι 1 και 2 θα εφαρμόζονται επίσης όπου οι πράξεις διαπράττονται από δημόσιο λειτουργό αλλοδαπής χώρας» και σχετικά με το άρθρο 159 (παθητική δωροδοκία πολιτικών ατόμων) η παράγραφος 4 μεταξύ άλλων προσθέτει «τα μέλη του Κοινοβουλίου ή τοπικού κυβερνητικού συμβουλίου άλλης χώρας». Προσθέτουν ότι η διάταξη αυτή επίσης περιλαμβάνει δικαστές αφού όλοι εμπίπτουν στην έννοια του «δημόσιου λειτουργού» μολονότι δεν είναι τιμωρητέοι με επιβαρυντικές ποινές τις οποίες το άρθρο 237 προβλέπει για ημεδαπούς δικαστές.

25. Η GRECO σημείωσε τις πληροφορίες που παρέχονται και χαιρετίζει τις τροποποιήσεις στο άρθρο 235, παράγραφος 5 και άρθρο 159, παράγραφος 4 ΠΚ, με τις οποίες το πλαίσιο των ημεδαπών δημοσίων λειτουργών έχει επίσης επεκταθεί για να καλύψει δημόσιους λειτουργούς αλλοδαπής χώρας και μέλη κοινοβουλευτικών συνελεύσεων. Από την άλλη πλευρά, η GRECO έχει σοβαρές αμφιβολίες εάν αυτό επίσης ξεκάθαρα θα καλύψει αλλοδαπούς δικαστές, ενόρκους και διαιτητές όπως οι ημεδαποί ομόλογοι αυτών ρητώς αντιμετωπίζονται από το άρθρο 237 του ΠΚ. Φαίνεται σκόπιμη επίσης η

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw

11/

τροποποίηση του άρθρου 237 προς το σκοπό αυτό. Η GRECO έτσι συμπεραίνει ότι οι νομικές τροποποιήσεις συμμορφώνονται μερικώς με τις προϋποθέσεις της σύστασης.

26. Η GRECO συμπεραίνει ότι η πρόταση iii έχει μερικώς εφαρμοστεί.

Σύσταση iv

27. Η GRECO εισηγήθηκε οι αρχές προσεκτικά να ελέγχουν την χρήση των διατάξεων για την ειδική υπεράσπιση έμπρακτης μετάνοιας με σκοπό να επιβεβαιωθεί η πιθανή κατάχρηση του οργάνου και, εάν υπάρξει ανάγκη, να μειωθεί ή να καταργηθεί η εφαρμογή της σχετικά με τα αδικήματα διαφθοράς.

28. Οι Ελληνικές αρχές τώρα καταθέτουν ότι ο νόμος, όπως τροποποιήθηκε, καταργεί τα «μέτρα επιείκειας» που προβλέπονται στο άρθρο 263^A, παράγραφος 1 ΠΚ, με σκοπό την συμμόρφωση με την παρούσα σύσταση.

29. Η GRECO σημειώνει ότι η τροποποίηση ως προς το άρθρο 263 Α ΠΚ απλώς διαγράφει το κείμενο στην παράγραφο 1. Η GRECO είναι ικανοποιημένη που τα νομοθετικά μέτρα που ελήφθησαν πραγματικά καταργούν την πιθανότητα «έμπρακτης μετάνοιας» όπως τελικά προτάθηκε.

30. Η GRECO συμπεραίνει ότι η σύσταση iv έχει αντιμετωπιστεί με ικανοποιητικό τρόπο.

IV ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

31. Ενόψει των ανωτέρω η GRECO καταλήγει ότι τρεις από τις τέσσερις συστάσεις που περιέχονται στην Έκθεση Ad Hoc έχουν τώρα αντιμετωπιστεί με ικανοποιητικό τρόπο. Η σύσταση που παραμένει έχει εφαρμοστεί μερικώς.

32. Η GRECO χαιρετίζει το γεγονός ότι τα νομοθετικά μέτρα που έχουν ληφθεί σε μεγάλο βαθμό συμμορφώνονται με τις συστάσεις που απευθύνθηκαν από την GRECO στην διαδικασία αυτή (ad hoc) βάσει του Κανόνα 34. Επισημαίνει, συγκεκριμένα, ότι οι κυρώσεις για ενεργητική δωροδοκία δημοσίων λειτουργών έχουν ενδυναμωθεί και για το αδίκημα αυτό δεν μπορεί πια ο εισαγγελέας να απέχει από την δίωξη. Η GRECO είναι ικανοποιημένη που το εύρος των αλλοδαπών δημοσίων λειτουργών που καλύπτονται από το αδίκημα της παθητικής δωροδοκίας έχει διευρυνθεί, αλλά σημειώνει ότι την ίδια στιγμή φαίνεται αμφίβολο σε ποιο βαθμό αυτό το αδίκημα θα καλύπτει αλλοδαπούς

Μοναδικός Σειριακός Αριθμός 1s3oYIPD_tCVhnMuCikgEw**12/**

δικαστές, ενόρκους και διαιτητές. Περαιτέρω χαιρετίζεται ότι το σύστημα «έμπρακτης μετάνοιας» σχετικά με τα αδικήματα διαφθοράς έχει τώρα καταργηθεί.

33. Η υιοθέτηση αυτής της δεύτερης Έκθεσης Παρακολούθησης τερματίζει την διαδικασία με βάση τον Κανόνα 34 σχετικά με την Ελλάδα. Οι αρχές δύνανται ωστόσο να ενημερώσουν την GRECO σχετικά με περαιτέρω εξελίξεις σχετικά με την εφαρμογή της μερικώς εκκρεμούς σύστασης iii.
34. Η GRECO προσκαλεί τις Ελληνικές Αρχές να εξουσιοδοτήσουν το ναρρίτερο δυνατόν, την δημοσίευση αυτής της Έκθεσης και να προβούν σε μετάφραση αυτής στην εθνική γλώσσα διαθέσιμη στο κοινό.

=====

ΒΕΒΑΙΩΝΕΤΑΙ ΟΤΙ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΤΟΥ ΕΓΓΡΑΦΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΓΛΙΚΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ, ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΑΥΤΟΥ

ΑΘΗΝΑ 04/02/2022

ΟΝΟΜΑ ΚΑΙ ΕΠΙΘΕΤΟ ΒΙΚΤΩΡΙΑ ΣΤΕΝΤΟΥΜΗ ΑΡ ΜΗΤΡΩΟΥ 122

Πιστοποιημένη Μεταφράστρια του Σώματος Πιστοποιημένων Μεταφραστών Υπουργείου Εξωτερικών της Ελληνικής Δημοκρατίας

Υπουργική Απόφαση Π23ΜΕΤ-34908/2021, ΦΕΚ 3149/Β/19-7-2021.

